

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за получаване на научната степен

„Доктор на науките“

Тема на дисертационния труд: „Основи на подбора и ориентацията в колоезденето“

Автор на дисертационния труд: доц. Иван Колев Иванов, доктор

Рецензент: проф. инж. Димитър Танев Кайков, дн

Доц. Иван Колев Иванов, д-р е роден в гр. Габрово. През 1996 г. завършва Централното спортно училище „Олимпийски надежди“ – гр. София. През 2002 г. завършва висше образование в НСА „Васил Левски“ с две професионални квалификации – „Треньор по колоездене“ и „Учител по физическо възпитание“. През 2003 г. продължава обучението си в ОКС „Магистър“ по спорт „Колоездене“, а през 2008 г. защитава дисертационен труд и получава образователната и научна степен „доктор“. От 2006 г. заема академичната длъжност „асистент“, а от 2009г. – „гл. асистент“ по колоездене. От 2012 г. е избран за „доцент“ към катедра „Технически и ледени спортове“ в НСА „Васил Левски“. През 2016 г. е избран за ръководител на катедрата.

Доц. Иван Колев Иванов д-р е висококвалифициран специалист по колоездене. В продължение на 18 години като състезател по колоездене в различни дисциплини, бил е над 35 пъти държавен шампион и има над 50 класирания в призовата тройка от държавните първенства. Медалист е от балкански първенства, завоювал е две втори и две трети места. Държавен отборен шампион е бил с отборите на ЦСКА, Габрово и Бургас. Носител е на седем купи. От 1992 г. до 2002 г. е бил национален състезател по колоездене. От 2012 г. до 2014 г. е заемал длъжността „Председател на треньорския съвет на Българския колоездачен съюз“. Заемал е и други длъжности, свързани с управлението на колоезденето.

Доц. Иван Колев Иванов, д-р проявява научни интереси в областта на физическото и функционалното натоварване на колоезденето. Публикувал е над 30 научни труда. Участвал е в научни и образователни проекти. Автор е на шест учебни програми по колоездене в ОКС „Бакалавър“ и „Магистър“.

Закономерно е доц. Иванов да разработи един сложен научно-приложен проблем за подбора и ориентацията в колоезденето, да го структурира като докторски труд и да го представи за защита за получаване на научната степен „Доктор на науките“.

Рецензията на дисертационен труд на тема „Основи на подбора и ориентацията в колоезденето“ е съставен в обем от 215 страници, 28 таблици, 35 фигури, библиографска справка от 215 източника, от които 179 на кирилица, 30 на латиница и 6 от интернет. Изследваният проблем в дисертационния труд е значим, тъй като основен фактор, детерминиращ реализирането на високи постижения, е адекватният подбор и ориентация на състезателите в съответствие със специфичните изисквания на дейността и екстремите на ситуациите при определения вид спорт.

Дисертацията е структурирана в седем глави: първа глава „Теоретичен анализ и постановка на проблема“, втора глава „Цел, задачи, методика на изследването“, трета глава „Анализ на резултатите“, четвърта глава „Нормативна база за подбор, селекция и контрол върху специфичната работоспособност на подрастващи колоездачи“, пета глава „Развитие на специфичната работоспособност на младите колоездачи в етапите на многогодишна спортна подготовка“, шеста глава „Основни изводи и научни приноси за теорията и практиката в спорта и седма глава „Литература“.

Положителна оценка следва да се даде на първата глава „Теоретичен анализ и постановка на проблема“, където е направен кратък исторически преглед на колоездачния спорт, възникването и първите прояви на колоезденето в България. Дейността на колоезденето е с екстремални натоварвания, свързани с продължителни динамични и статични усилия. На базата на задълбочен анализ на специфичните особености на движенията при педалирането и стойката е изработена характеристика на дейността на колоезденето. Разгледани са морфологичните и функционалните изменения в подрастващия човешки организъм. Анализирани са промените в опорно-двигателния апарат, сърдечно-съдовата, дихателната и нервната система. Творчески са интерпретирани същността и развитието на физическите качества, определящи двигателните действия при колоезденето.

Върху основата на анализа на богат литературен материал са разработени научните основи на подбора и ориентацията в колоезденето. Обогатена е теорията за подбор и ориентацията в спорта. На базата на

теоретичния анализ и обобщение са разкрити възможности за усъвършенстване на системата за подбор и ориентация в колоезденето и е изработена от автора методологическа концепция на докторския труд. В края на първата глава е изведена хипотезата и са посочени актуалността и практическата значимост на изследвания проблем.

При оценяване на първата глава на труда може да се твърди, че доц. Иванов притежава задълбочени знания по изследвания проблем, изгражда собствена концепция за същността на подбора и ориентацията в колоезденето и определя ефективни пътища за усъвършенстването им.

Положителна оценка на дисертационния труд може да се постави на втората глава „Цел, задачи, методика на изследването“, където много добре са дефинирани целта, задачите и предмета на изследването. Целта на изследването е създаване на научно-обоснована система за подбор и спортна ориентация в колоезденето. За постигането на целта са поставени осем задачи, определящи алгоритъма на научното изследване. Предметът на изследването е системата за подбор и спортна ориентация, а обектът – двигателните (физически и координационни) умения на млади колоездачи от Република България. Контингентът на изследване включва 140 млади колоездачи, от които 60 момчета на възраст (11-16 години), разделени в три групи и 80 момчета от спортни училища и колоездачни клубове от страната. За постигането на целта и потвърждаване на хипотезата е приложена комплексна методика от методи за проучване на литературните източници, тестове за измерване на значими антропометрични и двигателни качества и на специфичната работоспособност на млади колоездачи. Получените резултати са обработени чрез надеждни математико-статистически методи. Научното изследване е проведено при много добра организация.

Изработената правилна стратегия на изследването, която е реализирана в практиката, е доказателство, че доц. Иванов притежава умения да планира, организира и провежда научен експеримент.

Третата глава на дисертацията „Анализ на резултатите“ също заслужава положителна оценка. Последователно и в логическа връзка се прави анализ на обработените резултати от изследването. Представени са средните стойности, вариативността и надеждността на критериите за подбор на изследваните състезатели по колоездене на трите групи. Направен е дисперсионен анализ на тестовата батерия за подбор и ориентация. Разкрита

е факторната структура и са идентифицирани основните фактори на физическото развитие и специфичната работоспособност на изследваните колоездачи от трите групи. Направена е оценка на тяхното физическо развитие и специфичната им работоспособност.

При обобщаване на проведения комплексен анализ на резултатите от изследването може да се твърди, че доц. Иванов има формирани професионални качества да вниква в същността на изследваните явления, да разкрива закономерности, на базата на които да усъвършенства подбора и ориентацията в колоезденето.

Положителна оценка заслужава и четвъртата глава на дисертационния труд „Нормативна база за подбор, селекция и контрол върху специфичната работоспособност на подрастващи колоездачи“, която е разработена върху основата на анализирания резултати от изследването и разкритите закономерности, представени в третата глава. Представени са три нормативни таблици за оценка на изследваните признаци на младите колоездачи. За оценка е използвана точкова система. Разработени са методически указания за използване на нормативната база за подбор и контрол върху физическата и специфичната спортно-техническа подготвеност на подрастващите състезатели по колоездене. В заключение следва да се подчертае, че доц. Иванов умее да изработва нормативна база за подбор, селекция и контрол на специфичната работоспособност на подрастващи колоездачи.

Положителна оценка може да се даде и на пета глава на дисертацията „Развитие на специфичната работоспособност на младите колоездачи в етапите на многогодишна спортна подготовка“. Изработена е характеристиката и е обоснована методологическата логика на процеса на многогодишна спортна подготовка в колоезденето. Представено е съотношението в проценти на работата за общата и специална физическа подготовка през различните етапи на многогодишната спортна подготовка в колоезденето. Разработена е система за оценка на двигателните качества и специфичните умения и навици на базата на изследвани ученици от спортните училища, практикуващи колоездене и млади колоездачи от спортните клубове в страната. Разработени са таблици за оценка на учениците от седми до дванадесети клас в шестобална система.

При оценяване на пета глава на дисертационния труд определено може да се твърди, че доц. Иванов има задълбочени познания и опит по създаването на система за развитие на специфичната работоспособност на млади колоездачи в етапите на многогодишна спортна подготовка.

В шестата глава „Основни изводи и научни приноси за теорията и практиката на спорта“ са представени теоретичните приноси, научно-приложните приноси и препоръките, които са правилно определени.

В седма глава е отразена ползваната литература на кирилица, латиница и материали от интернет. Посочени са 215 източника.

Дисертационният труд има определени научни приноси. Направен е исторически преглед на колоездачния спорт. Анализирана е дейността на колоезденето. Разработени са теоретичните основи на подбора и ориентацията в колоезденето. Изработена е методологическа концепция на научно-приложното изследване. Изградена е факторна структура и са идентифицирани основните фактори на физическото развитие и специфичната работоспособност на млади колоездачи. Създадена е система за оценка на физическото развитие и специфичната работоспособност на млади колоездачи. Разработена е нормативна база за подбор, селекция и контрол на специфичната работоспособност на подрастващи колоездачи и са дадени методически указания за използването ѝ. Посочени са пътища за развитие на специфичната работоспособност на младите колоездачи и етапите на многогодишната спортна подготовка. Изработени са нормативни таблици за оценка на специфичната работоспособност на ученици от седми до дванадесети клас, трениращи колоездене.

Наред с положителните оценки на дисертационния труд са допуснати и отделни слабости. В шеста глава „Основни изводи и научни приноси за теорията и практиката в спорта“ не са изведени основните изводи. Посочените научни и научно-приложни приноси са разширено представени. Допуснатите слабости не понижават достойнствата на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд на тема „Основи на подбора и ориентацията в колоезденето“ е оригинален научно-приложен труд със значими научни приноси. Доц. Иван Колев Иванов, д-р притежава задълбочени теоретични

знания по изследвания проблем. Има формирани качества и приложни умения да провежда комплексни научни изследвания, да извежда значими закономерности и създава висококачествен научен продукт. Положително оценявам дисертационния труд и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да му присъдят научната степен „Доктор на науките“ по научната специалност Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. МЛФ) в професионалното направление 7.6. Спорт.

14.10.2016 г.

гр. София

Рецензент.....

/проф. инж. Д. Кайков/